

יהודי אמריקה רוצים שנילחם - בילעדיהם

החטיבה הנעלמת

7 מפקד קרבי רואה מצב כזה בסיוט-לילה: הוא תוכנן קרב גאוגי. הוא הצליח למקם כוח משלו בעודף היריב. הוא ביסס את כל תוכניותיו על הפעלת כוח זה כרגע המכריע.

הוא ידע שדרכו עלולה להוביל לקראת עימות ישיר עם ממשלת ארצות-הברית. בעימות ישיר כזה, אין לישראל שמץ של סיכוי להצליח. הוא דומה להתמודדות של כיתת-רובאים עם אוגדת-שיריון.

אולם ראש-ממשלת ישראל ידע שיש לו קלף נוסף. בעורף הממשלה האמריקאית קיימת יהדות ארצות-הברית. כמו קודמו, סמך רבין על היהודים הטובים האלה שיקומו ברגע המכריע, כמו המארינס בסרטים, יסתערו על הבית הלבן וייטו את כף-המאזניים לטובת ישראל.

הכל היה מוכן לכך. במשך שנים אורגנה יהדות ארצות-הברית כמו חטיבה של נחתים, במישטר של ברנל. תחת פיקוד ישראלי קשות, רוח-הקרב שלה הרקיעה שחקים. בכל הזדמנות היא תבעה מממשלת ישראל לא לסגת אף מילימטר אחד, לצפצף על סיכויי השלום ולהחזיק בארץ-ישראל השלמה.

והנה, כאשר הגיעה סכנת-העימות ישיר אה, זניתנה פקודת-היכוון לחטיבת-המארינס היהודית הזאת, נסתר כי היא ערקה. לירושלים הגיעו הודעות-בהלה: המצב קשה, לא נוכל להילחם. יהדות ארצות-הברית אינה יכולה להרשות לעצמה לקום נגד הנשיא. זה יגרום לאנטי-שמיות. זה יסלול את הדרך לשואה חדשה. בקיצור: את"ם. אל תסמכו עלינו.

אותם הימים, שבהם הגיעו דיווחי-עריקה אלה, קראתי מאמר קטן של ידידי מתי פלד בירחון ניו אוטרקו.

במאמר זה תיאר מתי פלד, בזעם עצור, את חוויותו בסיוך שערך לא מכבר בארצות-הברית. הוא נסע לשם, ברוב תמימותו, כדי לספר ליהודי ארצות-הברית שיש בישראל יונים הסבורים כי המדינה יכולה לוותר על השטחים המוחזקים תמורת שלום, וכי אין כל צורך להתנגד להקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל.

לתדהמתו, הוא גילה כי אין כל אפשרות להביא דברים כאלה לציבור היהודי. היהדות האמריקאית אטמה את אוזניה. האולמות היהודיים נסגרו לפניו. הרצאותיו בוטלו ברגע האחרון, באורח מיסטריוזי. פלד עצמו מספר על שליח השומר-הצעיר, שאמר לו: "אני מסכים לכל מילה שאחה אומר. אבל אני חושב שזה לא בריא שאתה תדבר על כך בפני יהודים אמריקאיים..."

ניכר כי מתי פלד וועזע מחווייה זו. זו הי פעם הראשונה נסע לארצות-הברית כדי להי פיץ רעיון פוליטי בציבור היהודי. הוא נחרד.

ליקרא דבריו של פלד, נזכרתי בכמה וכמה חוויות אישיות משלי. לא הרבות לספר עניהן, מהשש שמא יחי שדו כי כי אני לוקה בשיגעון-הרדיפה.

לפני כ-15 שנה, כאשר ביקרתי לראשונה בארצות-הברית וביקרתי במרכז האו"ם, עטו על העיתונאים האמריקאיים. איש-מהר פשטה הידיעה כי הנה הופיע מין בעל-חיים מוזר - ישראלי הדוגל בברית ישראלית-ערבית. ראו מדינאים ערביים ככירים, משוחחים עימי בידודות בקרקלין האו"ם, והדבר סקרן כמה אנשים. כבר למחרת בואי הונמתי לראיון בתחנת-רדיו ניו יורקית, המשרתת בעיקר את הציבור היהודי. נקבעו המועד והמקום.

(המפיץ הביע באוזני באופן פרטי, מישאלה קטנה: "תראה, איננו מגבילים אותך, אתה יכול להיות קיצוני ככל שתרצה, כל זמן שאחה מדבר נגד הנשיא אייזנהואר ושרי-החץ ג'ון פוסטר דאלס. וזהו מדינה חופשית. אבל אנא, אל תתקף את ממשלת ישראל." הבטחתי לו שאין לי כל כוונה להשמיץ את ממשלת ישראל מעל גלי האתר של ניו-יורק דווקא.)

שעה לפני המועד הקבוע נקראתי באופן בהול אל הטלפון. המפיץ היה בקצהו השני של הקו. הוא גימגם מרוב מבוכה. "קרה משהו בלתי-צפוי. תקלה טכנית, אתה מבין. אני מצטער מאד." מתוך סקרנות, פתחתי את הרדיו בשעה

היעודה. במקומו רואיון השגריר העיראקי. הוא עצמו גילה לי לאחר-ימכן שהוא הובחל לשירור במפתיע, הצי שעה לפני ההתחלה.

הפרשה סיקרנה אותי. מדוע תעדיף תחנה יהודית ראיון עם השגריר העיראקי, על ראיון עם איש-ציבור מישראל? שאלתי ידו, הבקיא בעניינים.

"זה פשוט לגמרי," הסביר לי. "הם בוודאי קיבלו התראה מהקונסוליה (הישראלית). אמרו להם שלא רצוי לשדר את דבריו של אוטוויציונר מישראל. ואילו השגריר העיראקי אינו מפריע להם, מפני שממילא שום יהודי אינו מתחשב במה שאומר איזשהו ערבי."

פני חמש שנים אורגן עבורי מסע-הרצאות בי אוניברסיטות של ארצות-הברית. המארח שלי היה אירגון אמריקאי מכובד, ורוב ההרצאות היו אמורות

הסופרמן היהודי בפוסטר אמריקאי

להיערך בחסות רבני האוניברסיטות. אנשי בית הילל, שכימעט כולם פרורמיים, ברגע האחרון בוטלו כימעט כל ההרצאות, בצורה מיסתורית ביותר.

מה קרה? אחד הרבנים גילה לי כחשאי את הסוד. ערב בואי הופץ חזר סודי של הליגה היהודית נגד השמצה. בוז הלשון: "...אומנם אין לומר בשום פנים שמיסטר אורי אבנרי הוא בוגד, אולם אנחנו סבורים בכל-זאת שהופעתו בשעה זו אינה רצויה..."

שלושה-ארבעה רבנים התמרדו, כתבו מיכתב-ייחאה נגד החרמה זו של חבר בית-הנבחרים של ישראל. אולם מרבית הרבנים צייתו בשקט. הם לא יכלו להפיר את הוראת הליגה, שהיא מעין בולשת פוליטית, עם רשת מודיעינית מסועפת של סוכנים חשאיים, מחלקות-חקר, ועוד. מי שאינו מצייט, מוצא את עצמו חיש מהר מוחרם ומנודה בקהילה שלו, ולעיתים גם משולל-פרנסה. לשם כך די בכמה יצולציל-סלפון. הרצאותי החקיימו בכל זאת כימעט בכל האוניברסיטות - אבל המארחים התחלפו.

לשיא הגיעו הדברים בעיר בולטימור, הסמוכה ל-ווינגטון. באוניברסיטת ג'ון הופקין רבתי-היוקרה הועברה הר צאתי מחסות הרב לחסות הכומר. בעיר עצמה בוטלו כל הרצאותי. אלא שהיה לי מארח עקשן, יהודי נהדר, מאנשי תנועת-השלום, שבילה עימי שעות ארוכות בתיכונן

עלייתי לישראל. האיש רתח על יחס המימסד אלי, ונשבע לי: "אני אסדר לך הרצאה בעיר הזאת, יהיה מה שיהיה!"

בכולטימור יש עיר יהודית, שבה אפשר לטייל במכונית במשך שעות, מבלי להיתקף אף בשלט אחד שאינו יהודי, ואף לא בכניון ציבורי אחד שאינו בתי-כנסת. יש בעיר יהודי דית זו מאות אולמות. אך המארח שלי לא הצליח להשיג אף אולם אחד. כל האולמות היו לפתע תפוסים, או סגורים לצורך שיפוי ציב, או שהבעדים נעלמו. מחזה של קאפקא.

לבסוף, מתוך ייאוש, אירגן המארח את ההרצאה במרתף השיכון הגדול שבו התגורר. היו בו מאה מקומות - ולתוכו נדחסו עשרות פרנסי הקהילה ובני-יעור מאורגנים, שבאו בכוונה בלתי-מוסרתת להפריע. בכל-זאת היה זה ערב מרתק, שבעיקבותיו הוונמתי באופן ספונטאני להופיע בפני תנועת-הנוער הציונית.

עוד חווייה: ערכתי מסיבת-עיתונאים בווינגטון, כדי להבהיר את רעיון הדו-קיום הישראלי-פלסטיני. התארחתי אז אצל קווייקרים, שיש להם השפעה לא-מעטה, וכשהגעתי למקום הופתעתי בצורה נעימה. קרוב למאה עיתונאים נכחו במקום, הקשיבו, שאלו שאלות, כשסיימתי, ביקשוני כמה עיתונאים להישאר לשיחה פרטית נוספת. היו אלה מומחים לענייני המרחב, כתי העיתונים הגדולים ביותר בארצות-הברית, שרצו לדעת יותר.

למחרת היום חיפשתי את הידיעה על המסיבה בעיתונים ששליחיהם נכחו בה. מבין כמאה העיתונים שהיו מיוצגים, היה עיתון אחד ויחיד שהזכיר אותה בכלל, וגם הוא (הסאן של בולטימור, דווקא) הקדיש לה חמש שורות בלבד.

"אל תתפזא," נחמנו אותי ידידי המומי חים. "העיתונות היומית חיה ממודעות מקי מיות, בניגוד למדוויזיה הניזונה ממודעות ארי ציות. שום עיתון אינו יכול להסתכן בחרם שי בעליה-עסקים היהודיים, כשראו העורכים שי אתה סוטה מן הקו הרשמי של ממשלת ישי ראה, זרקו את הדיווחים לסל."

יש לי סיפורים הרבה, אך די בשלושה אלה. אבל אני הרי נחשב כאופוויציונר קיצוני. עוכר ישראל, קוץ בבשרו של המימסד הישראלי. אפשר היה לחשוב שוכיתי ביחס מיוחד, עד שבאה פרשת מתי פלד.

האלוף (מיל) מתתיהו פלד הוא הייל מיקצועי, מוותיקי צה"ל. הוא נמנה עם אלופי-הניצחון של ששת-הימים. בכהירות האחרונות היה מראשי הקבוצה. בכל זאת מערד. זה עתה הצטרף למיפלת יעד, שהיא מתונה מאד, כימעט מימסדית, ובעליה מכרזים שהיא נועדה לשמש תחליף ל"מפא"י ההיסטורית".

איך העו להטיה הרם חשאי עד איש כזה? ומדוע?

אפשר היה לחשוב כי בכלל אין אנשי-אופוויציה ישראליים רצויים אצל יהודי ארצות-הברית. אולי הם רוצים לשמוע רק את דבר הממשלה, תהיה אשר תהיה? אין זה כך. נציגי האופוויציה הלאומנית מתקבלים אצל יהודי אמריקה בזרועות פתור חות, ואת דבריה-התקפה החריפים ביותר של מנחם בגין נגד ממשלת ישראל שותים יהתי דים בצמא.

לא, אין כאן צמידות אדוקה לקו הממשלתי דווקא. יש כאן תמיכה אוטומטית בקו הלאומני הקיצוני ביותר, לצד התמיכה במימסד הישראלי.

אני משופנע שזהו סימפטום שה תסכיך נפשי עמוק.

יהודי ארצות-הברית, המרגישים עצמם מושפלים ונחזר תים בעיני האנגלו-סאכסי-הלבנים-הפרוטסטנטים, רוצים להזדהות עם מדינה שלא תהיה רק משלהם, אלא שתגלם גם את כל הכיסופים החבויים בנשמתם. מדינה צבאית, קשוחה, אפילו ברוטאלית. מדינה של סופרמן. מדינה שמנהיגיה יהיו דומים ככל האפשר לתדמיתו של הפרץ הגוי, שהפחיד והרשים את אבותיהם במיורח אירופה. מכאן להחלטות אחר מדיניות-סיפוח קי ציונית, התביעה הקשוחה שא נותר אף על שעל אחד את אדמה כבושה, התביעה שנהיה מוכנים בכל עת להנחית עוד זכנג על ראי שיהם של הערבים הכוזבים והנחותים.

אדם כמיהתם זו אין לה ולא כלום עם הנכונות שלהם עצמם לקחת חלק במאבק, להסתכן למענו, להסתכסך למענו עם ממשלתם ועם שכניהם, להביא על עצמם את הגשמת חלום-הבלהות של גל אנטי-שמי אמריקאי.

כל זה טיבעי, וגם די מובן. אסור לסמוך על המימסד היהודי האמריקאי במאבק נגד פורד וקייסינג'ר. חטיבת-המארינס היהודית קיימת רק כי דימיון.